

Н.М. Федоренко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сучасний освітній процес спрямовано на розвиток здатності студента до самоосвітньої діяльності, саморозвитку, самореалізації, успішної соціалізації, які забезпечують набуття необхідних професійних компетентностей та успішну адаптацію не тільки в професії, але і в інших сферах діяльності. При цьому необхідно враховувати і думку студентів як суб'єктів освітнього процесу, покликаних в майбутньому реалізовувати необхідні для успішної професійної діяльності компетенції. Найбільш значущими студенти визначають: соціальні компетенції; креативність; володіння іноземними мовами; лідерство; адаптивність тощо. Організація самостійної роботи повинна забезпечити студентів можливість самотужки визначати та встановлювати раціональний порядок виконання планових завдань; визначати та планувати послідовність навчальних дій; стежити за ходом і результатом дій, вносити до них виправлення й уточнення; здійснювати самоврядування навчальною діяльністю, забезпечуючи погодженість і цілеспрямованість дій.

Необхідність переорієнтації освітніх процесів на формування компетенцій, які затребувані роботодавцями і за які відповідає заклад вищої освіти обумовлює впровадження та використання інноваційних технологій. Особливістю застосування інноваційних технологій і методів є імплементація теоретичних знань студентів у професійне середовище, що забезпечує формування професійно-особистісних якостей, мотиваційної, когнітивної та організаційної готовності до самоосвіти, створення основи розвитку індивідуального стилю професійної діяльності та сприяє забезпеченню професійної мобільності майбутнього фахівця, його готовності до інноваційної діяльності.

Як доводить практика організації самостійної роботи студентів, найбільш ефективними інтерактивними методами навчання є:

– методи створення позитивної мотивації (побудова системи професійних перспектив, емоційне стимулювання, облік особистих досягнень);

– методи організації інтерактивної пізнавальної діяльності (обговорення, рішення задач, аналіз ситуацій, навчальні дослідження);

- методи генерації творчих ідей (методи синектики, асоціацій, інверсії, емпатії, фантазії);
- рефлексивно-оцінні методи (аналіз результатів контролю і самоконтролю, діагностики навчальних труднощів, оцінювання значущості набутих знань, умінь і навичок);
- методи розвитку особистого освітнього середовища (актуалізація особистого досвіду студента, практична орієнтація, відкрите планування самонавчання та саморозвитку).

Найбільшої ефективності при організації самостійної роботи студентів можна досягти за умови поєднання інноваційних методів та інноваційно-комунікативних технологій. Серед основних напрямів використання інформаційно-комунікаційних технологій найбільш поширеними є: підготовка презентацій Power Point за навчальними матеріалами; підготовка виступів з використанням інтерактивної дошки; використання цифрових додатків до НМКД для самостійної роботи з відео- й аудіоматеріалами; виконання тестових завдань в комп'ютерному класі або при віддаленому доступі до тестової бази (наприклад, із застосуванням систем Model, E-Front тощо); робота в електронних оболонках; проведення навчальних конференцій з використанням мультимедійних засобів; ведення блогів (онлайн-щоденників) з дисциплін; створення проєктів, виконання індивідуальних завдань з використанням Інтернету тощо.

Основними перевагами використання інноваційних підходів для організації самостійної роботи студентів є:

- створення електронних НМКД у відкритому доступі, що дозволяє багаторазове звернення до них у зручному студентів режимі;
- можливість самостійної регламентації місця й часу навчання;
- підвищення рівня інформаційної компетентності студентів тощо.

Забезпечення самостійної роботи студентів буде ефективне лише в тому випадку, коли в ньому будуть передбачатися новітні технічні та дидактичні засоби, що включають комп'ютери, інтерактивні дошки, різноманітні електронні навчальні програми, якісне методичне забезпечення, наявність спеціалізованих аудиторій.

Раціональна організація самостійної роботи студентів з використанням інноваційних форм та інноваційно-комунікативних технологій дозволяє інтенсифікувати засвоєння навчального матеріалу, закладає основи подальшої постійної самоосвіти та самовдосконалення, перетворюючи самостійну роботу студента на пріоритетну й творчу.